

ШЛЯХИ ЗБІЛЬШЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Н.А. Добрянська, А.А. Нікіфорчук
Одеський державний аграрний університет

Ключові слова: м'ясне скотарство, ефективність, середньодобовий приріст живої маси великої рогатої худоби.

Анотація. Проаналізовано динаміку продуктивності молодняку великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах Одеської області. Виявлено та запропоновано шляхи збільшення виробництва продукції м'ясного скотарства в цілому по Україні та Одеській області.

Вступ. Особливе значення у забезпеченні країни продовольством має задоволення потреб населення у продуктах тваринного походження, серед яких одне з головних місць належить галузі м'ясного скотарства. Нині м'ясопродуктовий підкомплекс знаходиться в кризовому стані, через недостатню підтримку з боку держави, а також застарілі технології вирощування худоби, низький рівень цін та недостатню платоспроможність населення. Україна - велика аграрна держава, але виробництво м'яса яловичини в останні роки не задовольняє в достатній кількості існуючий попит споживачів, через це в Україну імпортується приблизно 380 тис. т м'ясопродукції. За останні роки різко скоротилось поголів'я тварин, селекційно-племінна робота неефективна і не задовольняє вимог сучасності. Все це викликано тим, що м'ясне скотарство - збиткова галузь, тому багато аграрних підприємств не займаються вирощуванням худоби взагалі.

Аналіз останніх досліджень. Проблема розвитку конкурентоспроможного м'ясного скотарства приділили свою увагу такі українські вчені, як М.Й. Малік, П.Т. Саблук, Ю.Ф. Мельник, В.Я. Месель-Веселяк [1], М.В. Зось-Кіор та інші науковці. Але залишається невирішеними чимало питань розвитку галузі та її відтворення.

Мета статті полягає у виявленні шляхів збільшення виробництва продукції м'ясного скотарства в цілому по Україні та в тому числі в Одеській області і розробці заходів з підтримки розвитку галузі.

Результати досліджень. Спостерігається значне зниження ефективності тваринництва, що супроводжується різким скороченням поголів'я, зниженням продуктивності тварин та значним зменшенням обсягів виробництва продукції. Нинішній стан галузі спричинений недоліками в аграрній політиці та недосконалістю механізму регулювання системи аграрних ринків. Поголів'я великої рогатої худоби по Україні невпинно скорочується, за статистичними даними на 79,4 %, якщо порівнювати 2009 рік з 1991 роком [2].

Позитивним фактором в економіці скотарства є тенденція збільшення продуктивності тварин в 2009 р. порівняно з 2007 р. в Одеській області (рис. 1).

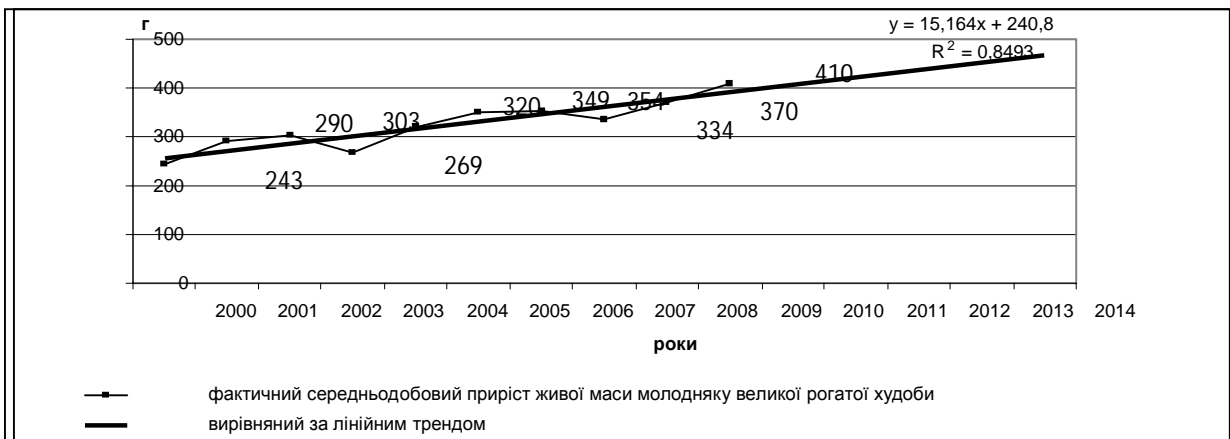

Рис. 1 Динаміка продуктивності молодняку великої рогатої худоби в сільськогосподарських підприємствах Одеської області та її тенденції за лінійним трендом

В 2009 р. середньодобовий приріст живої маси великої рогатої худоби на вирощуванні та відгодівлі у сільськогосподарських підприємствах Одеської області в порівнянні з 2000 р. збільшився на 68,7 %. Середньодобовий приріст склав у 2009 р. 410 г (найбільше значення за досліджуваний період), але це майже в 2 рази менше за потенційно можливе значення цього показника (800 г).

Побудована лінійна діаграма (рис. 1) показує, що ламана крива за своєю формою близька до прямої лінії, одержані статистичні параметри свідчать про високий рівень достовірності, рівняння лінійного тренду ($R^2=0,8493$).

Лінійний тренд характеризує тенденцію зростання продуктивності великої рогатої худоби у часі:

$$Y=15,164x + 240,8,$$

де Y – вирівняні рівні ряду динаміки;

x – ознака часу (порядковий номер року).

Коефіцієнт регресії (15,164 г) показує, що в середньому за досліджуваний період продуктивність великої рогатої худоби щороку підвищувалася на 15,164г при початковому рівні продуктивності для досліджуваного періоду 240,8 г.

Отже, з ймовірністю 95 % можна очікувати, що в 2014 р. сільськогосподарські підприємства Оде-

ської області зможуть отримати середньодобовий приріст живої маси великої рогатої худоби – 453,1 г.

Висновки. На нашу думку, для вирішення гострих проблем та з метою покращення ситуації в сфері виробництва продукції м'ясного скотарства слід застосувати такі організаційно-економічні заходи: поступово нарощувати поголів'я великої рогатої худоби; відновити селекційно-племінну роботу і забезпечити агроформування високопродуктивною худобою; необхідно створити виробництва, оптимальні за розмірами; покращити і в подальшому розвивати кормову базу і раціональну годівлю худоби; застосовувати інноваційні технології утримання худоби і виробництва продукції; зі вступом України до СОТ, освоювати нові ринки збуту продукції.

В теперішній кризовий час держава не повинна залишатися осторонь проблем які склалися в сільському господарстві і повинна підтримувати цю галузь. Для цього необхідно здійснити ряд заходів на урядовому рівні, а саме: активно працювати із залученням вітчизняних та іноземних інвестицій; на пільговій основі забезпечити тваринницькі агроформування матеріально-технічними ресурсами; надавати субсидії та дотації на виконання державних програм, проектів підвищення конкурентоспроможності продукції галузі скотарства; сільськогосподарські підприємства орієнтувати на впровадження нових технологій вирощування та утримання худоби; вирішити гостру проблему інвестування в галузь тваринництва, зокрема джерел їх надходжень, серед яких поряд із посиленням внутрішньогалузевих нагромаджень необхідно задіяти механізм пільгового кредитування.

Отже, поєднання вищезгаданих організаційно-економічних чинників з державною підтримкою розвитку сільського господарства дасть змогу виробляти конкурентоспроможну і високоякісну продукцію м'ясного скотарства.

Література

1. Месель – Веселяк В.Я. Розвиток м'ясопродуктового підкомплексу України / Месель – Веселяк В.Я., Мазуренко О.В. // Під наук. ред. акад. УААН П.Т.Саблука. – К.: ННЦ ІАЕ, 2004. - 198 с.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. / [електр. ресурс] режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Про заходи щодо активізації роботи з розвитку тваринництва: Постанова КМУ від 20.08.08р. №729 [електр. ресурс] режим доступу: / <http://www.uapravo.net>

Добрянская Н.А., Никифорчук А.А. Пути увеличения производства продукции мясного скотоводства в Одесской области

Аннотация. Проанализирована динамика продуктивности молодняка крупного рогатого скота в сельскохозяйственных предприятиях Одесской области. Выявлены и предложены пути увеличения производства продукции мясного скотоводства в целом по Украине и Одесской области.

Ключевые слова: мясное скотоводство, эффективность, среднесуточные привесы крупного рогатого скота.

Dobryanskaya N.A., Nikiforchuk A.A. The dynamic of the productivity of meat cattle in the agricultural enterprises in Odessa region is analyzed

Summary. Some ways of cattle-breeding production increasing as a whole to the Ukraine and to Odessa region are revealed and proposed in the article.

Keywords: meat cattle breeding, efficiency, the daily weight increasing in cattle breeding.